

У Х В А Л А
ТРЕТЬОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Іваненко Юлії Геннадіївни щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України „Про судоустрій і статус суддів“ в цілому та його частин другої, четвертої статті 79, абзацу четвертого частини першої, абзацу другого частини другої статті 85, пунктів 6, 7 частини першої статті 93

м. К и ї в
30 серпня 2018 року
№ 247-3(I)/2018

Справа № 3-307/2018(4153/18)

Третя колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України у складі:

Литвинова Олександра Миколайовича – головуючого,
Кривенка Віктора Васильовича – доповідача,
Саса Сергія Володимировича,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Іваненко Юлії Геннадіївни щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України „Про судоустрій і статус суддів“ від 2 червня 2016 року № 1402–VIII (Відомості Верховної Ради України, 2016 р., № 31, ст. 545) зі змінами в цілому та його положень частин другої, четвертої статті 79, абзацу четвертого (за конституційною скаргою – абзац другий) частини першої, абзацу другого частини другої статті 85, пунктів 6, 7 частини першої статті 93.

Заслухавши суддю-доповідача Кривенка В.В., дослідивши конституційну скаргу та додані до неї матеріали, Третя колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а :

1 Іваненко Ю.Г. звернулася до Конституційного Суду України з клопотанням щодо перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) Закону України „Про судоустрій і статус суддів“ від 2 червня 2016 року № 1402–VIII зі змінами (далі – Закон) в цілому та окремих його положень, а саме:

– частини другої статті 79, відповідно до яких положення про проведення конкурсу на зайняття вакантної посади судді затверджується Вищою кваліфікаційною комісією суддів України;

– частини четвертої статті 79, згідно з якими загальний порядок подання заяви для участі у конкурсі та умови його проведення визначаються Вищою кваліфікаційною комісією суддів України;

– абзацу четвертого частини першої статті 85, якими передбачено, що рішення про черговість етапів проведення кваліфікаційного оцінювання ухвалює Вища кваліфікаційна комісія суддів України;

– абзацу другого частини другої статті 85, за змістом яких порядок проведення іспиту та методика встановлення його результатів затверджуються Вищою кваліфікаційною комісією суддів України;

– пункту 6 частини першої статті 93, якими передбачено, що Вища кваліфікаційна комісія суддів України затверджує форму і зміст заяви про участь у доборі кандидатів на посаду судді, анкети кандидата на посаду судді, порядок складення відбіркового іспиту та методику оцінювання його результатів, порядок проходження спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді, порядок складення кваліфікаційного іспиту та методику оцінювання кандидатів, положення про проведення конкурсу на зайняття

вакантної посади судді, порядок та методологію кваліфікаційного оцінювання, порядок формування і ведення суддівського досьє (досьє кандидата на посаду судді) та інші процедури виконання цією комісією її функцій, а також пункту 7 цієї ж статті, яка передбачає, що Вища кваліфікаційна комісія суддів України проводить кваліфікаційне оцінювання.

На думку автора клопотання, зазначені положення Закону вказують на наявність у Вищій кваліфікаційній комісії суддів України (далі – Комісія) нечітко встановлених дискреційних повноважень без визначення їх меж у Законі, що порушують права особи на працю, принцип рівності громадян, а також прозорості усіх етапів кваліфікаційного оцінювання. Виходячи з такої позиції Іваненко Ю.Г. дійшла висновку про невідповідність положень, що оспоруються, положенням Конституції України, а саме частині другій статті 3, частині другій статті 5, статті 6, частинам першій, другій статті 8, частині другій статті 19, частинам першій, другій статті 24, частинам першій, другій статті 43, частині першій статті 64, частині першій статті 75, частинам другій, третій статті 84, пункту 3 частини першої статті 85, частині першій статті 91, пункту 14 частини першої статті 92, частині третій статті 127 Конституції України.

Крім того, суб'єкт права на конституційну скаргу вважає, що при прийнятті Закону було порушено окремі вимоги Регламенту Верховної Ради України, затвердженого Законом України „Про Регламент Верховної Ради України“ від 10 лютого 2010 року № 1861–VI (Відомості Верховної Ради України, 2010 р., №№ 14–17, ст. 133) зі змінами (далі – Регламент), тому такий законодавчий акт має бути визнаний неконституційним, оскільки порушено процедуру його розгляду і ухвалення.

Із матеріалів конституційної скарги вбачається, що Іваненко Ю.Г. 8 грудня 2016 року згідно з рішенням Комісії була допущена до участі у конкурсі на зайняття 120 вакантних посад суддів касаційних судів у складі Верховного Суду і 16 лютого 2017 року на першому етапі кваліфікаційного оцінювання взяла участь в анонімному письмовому тестуванні, за

результатами якого набрала менше за мінімально допустимий бал, а тому Комісія рішенням від 17 лютого 2017 року № 12/зп-17 не допустила її до другої частини іспиту – виконання практичного завдання.

Не погоджуючись з таким рішенням Комісії, автор клопотання звернувся до цього ж державного органу з проханням допустити його до виконання практичного завдання. Голова Комісії 14 березня 2017 року листом повідомив Іваненко Ю.Г. про припинення її участі у конкурсі на зайняття вакантних посад суддів касаційних судів у складі Верховного Суду, оскільки вона за результатами анонімного письмового тестування набрала менше за мінімально допустимий бал.

Іваненко Ю.Г. 14 квітня 2017 року звернулася до Вищого адміністративного суду України з позовом до Комісії про визнання протиправними дій та зобов'язання вчинити дії. Касаційний адміністративний суд у складі Верховного Суду рішенням від 8 лютого 2018 року відмовив автору клопотання у задоволенні позову. Велика Палата Верховного Суду постановою від 15 травня 2018 року апеляційну скаргу Іваненко Ю.Г. залишила без задоволення, а рішення Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду від 8 лютого 2018 року – без змін.

2. Вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Третя колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України виходить з такого.

У Законі України „Про Конституційний Суд України“ передбачено, що конституційна скарга має містити, зокрема, обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункти 5, 6 частини другої статті 55); конституційна скарга вважається неприйнятною, якщо її зміст і вимоги є очевидно

необґрунтованими (частина четверта статті 77). Отже, суб'єкт права на конституційну скаргу, стверджуючи про невідповідність оспорюваного закону України (його окремих положень) Основному Закону України, повинен обґрунтувати зміст і вимоги конституційної скарги.

2.1. У конституційній скарзі автор клопотання стверджує, що положення Закону, які оспоруються, надають Комісії дискреційні повноваження без визначення їх меж у Законі. З цим він пов'язує порушення права особи на працю, принципу рівності громадян, а також прозорості усіх етапів кваліфікаційного оцінювання. Крім того, на його думку, в порушення пункту 14 частини першої статті 92 Конституції України жодним нормативно-правовим актом не визначено порядку розробки, визначення, прийняття, ухвалення та затвердження Комісією актів, які регулюють проведення кваліфікаційного іспиту. Обґрунтовуючи свою позицію, Іваненко Ю.Г. посилається на окремі положення Конституції України, Закону, Доповідь Європейської Комісії „За демократію через право“ (Венеціанська Комісія) від 4 квітня 2011 року № 512/2009, рішення Конституційного Суду України та Європейського суду з прав людини.

Аналізуючи зазначене обґрунтування, Конституційний Суд України вважає, що автор клопотання, по суті, висловлює незгоду щодо існуючого законодавчого регулювання питання закріплення за Комісією повноважень стосовно прийняття нею окремих актів. Однак така незгода у розумінні пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“ не є обґрунтуванням тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень).

2.2. На думку суб'єкта права на конституційну скаргу, Закон в цілому є таким, що не відповідає Конституції України, оскільки при прийнятті було порушено процедуру його розгляду та ухвалення.

Автор клопотання обґрунтовує свої твердження тим, що порушено окремі норми Регламенту, однак при цьому він не наводить конкретних фактів, які свідчили б про порушення встановленої саме Конституцією України процедури розгляду, ухвалення або набрання чинності Законом. Натомість в Основному Законі України чітко визначено, що за рішеннями Конституційного Суду України закони та інші акти визнаються неконституційними повністю чи в окремій частині, якщо вони не відповідають Конституції України або якщо була порушена встановлена Конституцією України процедура їх розгляду, ухвалення або набрання ними чинності (частина перша статті 152).

Конституційний Суд України неодноразово наголошував, що критерієм визнання правового акта неконституційним є, зокрема, порушення саме тих процесуальних вимог його розгляду, ухвалення або набрання чинності, які встановлені Конституцією України, а не іншими правовими актами (рішення від 12 липня 2000 року № 9-рп/2000 та від 26 квітня 2018 року № 4-р/2018, ухвали від 14 липня 2011 року № 35-у/2011 та від 27 грудня 2011 року № 65-у/2011).

Отже, Іваненко Ю.Г. не навела обґрунтування невідповідності Конституції України положень частин другої, четвертої статті 79, абзацу четвертого частини першої, абзацу другого частини другої статті 85, пунктів 6, 7 частини першої статті 93 Закону, а також не надала доводів щодо порушення саме конституційної процедури розгляду, ухвалення або набрання чинності Законом, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 8, 32, 37, 50, 55, 56, 58, 62, 77, 86

Закону України „Про Конституційний Суд України“ Третя колегія суддів
Першого сенату Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Іваненко Юлії Геннадіївни щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України „Про судоустрій і статус суддів“ від 2 червня 2016 року № 1402–VIII зі змінами в цілому та його положень частин другої, четвертої статті 79, абзацу четвертого частини першої, абзацу другого частини другої статті 85, пунктів 6, 7 частини першої статті 93 на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Третьої колегії суддів Першого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

**ТРЕТЯ КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**